

WYDZIAŁ POLONISTYKI
UNIwersytetu Jagiellońskiego
31-007 Kraków, ul. Gołębia 16

**Katedra Historii Literatury
Staropolskiej**

Kierownik Katedry

Fax: (0-12) 4292865
Tel. (0-12) 422-05-54
e-mail: a.borowski@op.pl

**PROGRAM NAUCZANIA PRZEDMIOTU „LITERATURA STAROPOLSKA
I DAWNA LITERATURA POWSZECHNA: STAROŻYTNOŚĆ – ŚREDNIO-
WIECZE – RENESANS – BAROK”**

**I. - AUTORSTWO PROGRAMU I PROWADZENIE KURSU : KATEDRA HI-
STORII LITERATURY STAROPOLSKIEJ WYDZIAŁU POLONISTYKI UNI-
WERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO.**

- AUTORSTWO WYKŁADU: PROF. DR HAB. ANDRZEJ BOROWSKI.

- CZAS TRWANIA KURSU: 1 I 2 SEMESTR PIERWSZEGO ROKU
STUDIÓW PIERWSZEGO STOPNIA.

- FORMA KURSU:

1. WYKŁAD KURSOWY „PODSTAWY I POWIĄZANIA DAWNEJ
LITERATURY POLSKIEJ Z LITERATURĄ POWSZECHNĄ: FOR-
MY, GATUNKI, MOTYWY, TEMATY, IDEE.”.
2. ĆWICZENIA LUB KONWERSATORIA.

II. WARUNKI ZALICZENIA KURSU:

1. AKTYWNE UCZESTNICTWO W ĆWICZENIACH;
2. ZALICZENIE PRACY ROCZNEJ;
3. ZALICZENIE KOŁOKWIUM Z LEKTUR;
4. ZALICZENIE 1 ROKU LEKTORATU JĘZYKA ŁACIŃSKIEGO.

III. KONSPEKT WYKŁADU: Podstawy i powiązania literatury staropolskiej z literaturą powszechną: formy - gatunki – motyw – tematy- idee”.

1. Wykładowca: prof. dr hab. Andrzej Borowski;
2. Czas wykładu: środa, godz. 08.00-09.30.
3. Miejsce wykładu: aula duża B Auditorium Maximum UJ.
4. **Cel wykładu:** Celem wykładu jest przedstawienie najważniejszych zagadnień współtworzących syntezę historii dawnej literatury polskiej w kontekście literatury powszechnej. Konstrukcja wykładu opiera się zasadniczo na paradygmacie chronologiczno – genologicznym, zaś tematem poszczególnych wykładów jest interpretacja konkretnych tekstów, odwołująca się do wiedzy z zakresu poetyki i reotryki historycznej (ewolucja rodzajów, gatunków, form wersyfikacyjnych i środków stylistycznych) oraz do historii idei. Jednym z celów wykładu jest także pogłębienie refleksji nad problemem oddziaływania tekstów literackich na kształtowanie się wzorców tożsamości narodowej oraz tożsamości europejskiej, jak również interpretacja tych wzorców w tekstach literackich utrwalonych. Idzie tu mianowicie o historyczne i zarazem nowoczesne metodologicznie komentowanie wzorów myślenia i mówienia o kulturze. Wzory te podatne szczególnie na ideologizację, powielane są często bezmyślnie przez ogólnikową, płytką i tendencyjną interpretację tekstów. Niegdyś moralnym obowiązkiem inteligencji było kształtowanie świadomości narodowej słabo wykształconych grup społecznych. Dzisiaj podobny obowiązek moralny inteligenta czyli człowieka, który troszczy się o wykształcenie, zarówno własne jak i innych współobywateli, polega na kształtowaniu i weryfikowaniu wyznaczników tożsamości narodowej, a także uniwersalnej, w tym również tożsamości "europejskiej" współczesnej i przyszłej polskiej społeczności obywatelskiej. Pośrednio jest więc również celem tego wykładu dostarczenie materiału do myślenia i dyskusji o nowym, rzetelnie konstruowanym wzorcu świadomości narodowej opartym na fundamencie "bonum commune" kultury powszechnej.

5. Spis tytułów poszczególnych wykładów:

- I. 1. Literatura polska i europejska. Przestrzeń i czas historii literatury. Europejski układ kultury literackiej (*Mare internum* – ośrodki, granice i drogi kultury.)
- II. 1. Traditio hebraica. Biblijny i uniwersalny obraz świata i „historii świętej”.
- II. 2. Traditio hebraica. *Divina poesis* – logos – mythos
- III.1. Traditio pagana. Epica poesis. Homerycki etos agonistyczny. Wergiliuszowy etos epicki: *pietas et labor*.
- III. 2. Traditio pagana. Dramatica poesis – tragoedia
- III. 3. Traditio pagana. Dramatica poesis – comoedia
- III. 4. Traditio pagana. Lyrica poesis
- III. 5. Traditio pagana. Rhetorica – prosa oratio.
- IV. 1. Traditio christiana. Patrologia graeca et latina
- IV. 2. Traditio christiana – “...gloria Dei cum cantico...”
- V. 1. Medium aevum. Liryka liturgiczna.
- V. 2. Medium aevum. *Iocus et amor*.
- V. 3. Epica poesis. *Docere et delectare*.
- V. 4. Medium aevum. Prosa oratio – dictamen.
- V. 5. Medium aevum. Officium et ludus.
- V. 6. Medium aevum. Artes liberales – artes humaniora.
- VI. 1. Renesans. Humanitas – Renascentia – Reformatio
- VI. 2. Renesans. Proza fabularna.
- VI. 3.. Renesans. Proza parenetyczna
- VI. 4. Renesans. Antypareneza – *Narrenliteratur*
- VI. 5. Renesnans. Epica poesis.
- VI. 6. Renesans. Dramat i teatr.
- VI. 7. Renesans. Lyrica poesis.
- VI. 8. Renesans. Teoria literatury – poetyka i retoryka.
- VII.1. Barok. Konceptyzm. Klasycyzm.
- VII 2. Barok. Proza retoryczna
- VII.3. Barok. Gatunki epiki
- VII. 4. Barok. Poezja dramatyczna.

VII. 5. Barok. Proza narracyjna, "romans" i początki powieści.

VII. 6. Barok. Sarmatyzm.

VI. Egzamin ustny z literatury staropolskiej i powszechnej I r. filologii polskiej (wykaz zagadnień, które stanowią przedmiot rozmowy egzaminacyjnej).

a. założenia i cele dydaktyczne egzaminu:

Egzaminator bierze pod uwagę temat i ocenę (recenzję) pracy rocznej (osoby egzaminowane powinny mieć pracę roczną zrecenzowaną przez prowadzącego zajęcia przy sobie) oraz ocenę z ćwiczeń zapisaną w indeksie. Pytania i ocena z kolokwium z lektur też powinny być zapisane na pracy rocznej. Osoba egzaminowana ma omówić jedno z podanych niżej, wylosowanych zagadnień, które oparto na tematyce całorocznego wykładu: *Podstawy i powiązania literatury staropolskiej z literaturą powszechną: formy - gatunki – motyw – tematy- idee*".

Celem egzaminu jest sprawdzenie, w jakim stopniu osoba przystępująca do egzaminu potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę (znajomość lektur i opracowań) do skonstruowania zwięzłej, treściwej i poprawnej językowo wypowiedzi na dany temat.

b. tematy zagadnień egzaminacyjnych:

1. „*Traditio hebraica*” – Biblia (dzieje, podział, gatunki literackie). Przekłady Biblii – Wulgata, przekłady polskie. Oddziaływanie wzorców i tematów biblijnych w literaturze polskiej i powszechnej. Humanistyczny dramat biblijny. Psalterz – tłumaczenia i parafrazy.
2. „*Traditio pagana*” – pojęcie poezji i poetyki (Arystoteles, Horacy); pojęcie prozy retorycznej i retoryki. Odmiany wiersza, formy i gatunki liryki, epiki i dramatu. Trzy rodzaje prozy retorycznej, działy retoryki, składniki mowy.
  - a. Pojęcie epiki w starożytności. Gatunki. Wyznaczniki formalne. Epos homerycki (*Iliada*, *Odyseja* Homera - kompozycja, forma wierszowa). *Metamorfozy* Owidiusza. Satyra. List poetycki.
  - b. Dramat i teatr starożytny. Tragedia. Kompozycja i forma. Mit w tragedii. Kategoria tragizmu i jej wyznaczniki w obrazie świata i człowieka. Komedia i komizm w dramacie starożytnym.
  - c. Liryka starożytna grecka i rzymska – wyznaczniki formalne. Horacy i jego poezje. Pojęcie ody (carmen). Problem: elegia a gatunki liryczne.

- d. Proza starożytna – Tacyt i Plutarch. Mowa a wychowanie człowieka.
3. Tradycja chrześcijańska – Nowy Testament. Patrologia grecka i łacińska. Hagiografia. Hymn ambrożyński. Sekwencja. Średniowieczna liryka religijna w kulturze polskiej (łacińsko- i polskojęzyczna). Apokryfy N. Testamentu; dramat liturgiczny, misterium, humanistyczny dramat biblijny.
4. Epika średniowieczna (epos, romans rycerski). Dante - *Boska komedia*. Poezja narracyjna polskiego Średniowiecza. Legenda wierszowana. Satyra średniowieczna.
5. Proza średniowieczna – ars dictandi. Kroniki (Anonim – zw. Gallem, Wincenty zw. Kadłubkiem, Jan Długosz). Kazania. Przekłady Biblii. Apokryfy.
6. Renesans – humanizm - reformacja. Dzieje pojęć. Humanitas. Petrarca i początki Odrodzenia.
7. Liryka polska (łacińsko- i polskojęzyczna) w XVI w.: gatunki, formy, tematy i funkcje). Horacjanizm. Oda. Elegia. Pieśń. Fraszka liryczna. Parafraza psalmu. Tren. Sonet.
8. Epika polska (łacińsko- i polskojęzyczna) w XVI w. (gatunki, formy, tematy i funkcje). Poemat. Satyra dialogowa.
9. Dramat i teatr w Polsce XVI w. (gatunki, tematy, funkcje – dramat religijny, dworski, szkolny).
10. Proza łacińsko- i polskojęzyczna w XVI w. (gatunki, formy, tematy i funkcje – pareneza). Postyllografia. Kazania. Literatura filozoficzno-polityczna. Retoryka humanistyczna (genera dicendi, dziedziny wiedzy).
11. Barok – klasycyzm – konceptyzm – sarmatyzm.
12. Liryka polska (łacińsko- i polskojęzyczna) XVII w. (formy, gatunki, tematy, funkcje). Konceptyzm. Problem tzw. „poezji metafizycznej”.
13. Epika polska XVII w. (epos, poemat, satyra, romans wierszowany).
14. Proza (łacińsko – i polskojęzyczna) XVII w. w kontekście europejskim. Pamiętnik. List. „Facecja”. Kazania. Retoryka i stylistyka barokowa. Początki powieści. Czerwantes *Don Kichote*.
15. Teatr i dramat w Polsce i w Europie w w. XVII (gatunki, formy). Szekspir. Calderòn, Corneille, Racine.

7. SPIS LEKTUR OBOWIĄZKOWYCH DLA STUDENTÓW KURSU:

a. PODRĘCZNIKI

T. Michałowska, *Średniowiecze*¹

J. Ziomek, *Renesans*

Cz. Hernas, *Barok*

E. R. Curtius, *Literatura europejska i łacińskie średniowiecze*, przeł. A. Borowski, Kraków 1997, II wyd. Kraków 2005.

J. Huizinga, *Jesień średniowiecza*

J. Starnawski, *Średniowiecze*

A. Borowski, *Renesans*, Kraków 2002.

A. Sajkowski, *Barok*

J. Parandowski, *Mitologia*

Lektury polonistyczne. Średniowiecze. Renesans. Barok, t. 1-5, Kraków 1992-2003.

B. TEKSTY OBOWIĄZKOWE

Traditio Hebraica

1. *Stary Testament (Księga Rodzaju; Księga Wyjścia; Księga Psalmów; Księga Hioba; Księga Koheleta; Pieśń nad Pieśniami; Księga Izajasza; Księga Jeremiasza)*

Traditio Pagana

2. **Homer**, *Iliada*, BN II 17
3. **Homer**, *Odyseja*, BN II 21
4. **Wergiliusz**, *Eneida*, ks. 1-3 i 6
5. **Ajschylos, Sofokles, Eurypides**, *Antologia tragedii greckiej* (tu: **Ajschylos**, *Oresteja tragiczna* – wszystkie trzy części, **Sofokles**, *Król Edyp*, **Eurypides**, *Medea*)
6. **Horacy**, *Pieśni; Epody; List do Pizonów*, jedna satyra BN II 25 lub przekład A. Lama
7. **Owidiusz**, *Metamorfozy* (księga I)

8. **Platon**, *Uczta*9. **Plutarch**, *Żywoty sławnych mężów* (jedna biografia grecka i rzymska)**Traditio Christiana**

10. *Nowy Testament (Ewangelie; Dzieje Apostolskie, listy św. Pawła do Rzymian i pierwszy do Koryntian; Apokalipsa św. Jana)*.

11. **Św. Augustyn**, *Wyznania*, tłum. Z. Kubiak, Warszawa 1994 (wybór).

Średniowiecze

12. *Średniowieczna pieśń religijna polska*, oprac. M. Korolko, BN I 65 (wyd. II)

13. *Polska poezja świecka XV w.*, oprac. M. Włodarski, Wrocław 1997, BN I 60

14. *Średniowieczna proza polska*, BN I 68 (tu przede wszystkim: *Kazania świętokrzyskie, Kazania gnieźnieńskie, przekłady Biblii*)

15. Anonim tzw. Gall, *Kronika polska*, oprac. R. Grodecki BN I 277

Renesans

16. *Antologia poezji polsko-lacińskiej 1470-1543*, oprac. A. Jelicz lub *Antologia poezji lacińskiej w Polsce*, oprac. I. Lewandowski, Poznań 1996 (tu: **F. Kallimach, M. Hussowski, Paweł z Krosna, J. Dantyszek, A. Krzycki, K. Janicjusz**)

17. **J. Kochanowski**, *Dzieła polskie*, oprac. J. Krzyżanowski, Warszawa 1980 (lub inne wydania utworów zamieszczonych w tej edycji).

18. **J. Kochanowski**, *Z łacińska śpiewa Słowian Muza*, przeł. L. Staff – (po trzy elegie, cztery ody i cztery foricoenia)

19. **Sz. Szymonowic**, *Sielanki i pozostałe wiersze polskie*, BN I 182

20. *Z duchem w rozmawianiu. Szesnastowieczna proza polska*, oprac. W. Walecki, Kraków 1991 (tu: **Ł. Górnicki, P. Skarga, S. Orzechowski, A. Frycz Modrzewski, M. Kromer, M. Bielski, M. Rej, B. Opec, J. Kochanowski**).

21. **M. Rej**, *Rozmowa Lwa z kotem; Krótka rozprawa; Wizerunek własny żywota człowieka poczciwego; Zwierzyniec; Figliki; Apoftegmata; Żywot człowieka poczciwego* (wybór)

---

¹ Wydania podręczników dowolne

22. **A. Frycz Modrzewski**, *O poprawie Rzeczypospolitej*, [w:] tegoż, *Wybór pism*, BN I 229
23. **Ł. Górnicki**, *Dworzanin polski*, oprac. R. Pollak, BN I 109, [w:] tegoż, *Pisma*, Warszawa 1961 (tu: ks. 1-2)
24. **P. Skarga**, *Kazania sejmowe*, BN I 70 (kazanie I, II, VII)

Barok

25. **M. Sęp Szarzyński**, *Poezje*, oprac. J. Gruchała, Kraków 1997 lub *Poezje zebrane*, wyd. R. Grześkowiak i A. Karpiński, Warszawa 2001.
26. **M. K. Sarbiewski**, *Peregrinatio terrestris. Carmina selecta. Ziemskie pielgrzymowanie. Wiersze wybrane*, przekł. E. Buszewiczowa, Kraków 2003.
27. **Sz. Zimorowic**, *Roksolanki*, wyd. R. Grześkowiak, Warszawa 1999 lub BN I 73 (tu: *Dziwostąb* i trzy inne utwory)
28. **S. Żółkiewski**, *Początek i progres wojny moskiewskiej*, oprac. A. Borowski, Kraków 1998
29. **J. A. Morsztyn**, *Wybór poezji*, BN I 257
30. **S. Twardowki**, *Dafnis drzewem bobkowym*, oprac. J. Okoń (lub inne wydanie)
31. **W. Kochowski**, *Utwory poetyckie*, BN I 92 (tu wybrane utwory z *Niepróżnującego próżnowania* i *Psalmodya polska*)
32. **W. Potocki**, *Wiersze wybrane*, BN I 19 lub inne wydanie (tu wybór z *Ogrodu...*, *Moralistów*, *Transakcja wojny chocimskiej*).
33. **K. Opaliński**, *Satyry*, BN I 147 (do wyboru 2 satyry)
34. **J. Ch. Pasek**, *Pamiętniki* (fragmenty).
35. **S. H. Lubomirski**, *Tobiasz wyzwolony* [w:] tegoż, *Poezje zebrane*, oprac. A. Karpiński, Warszawa 1995 (lub inne wydanie).
36. **S. H. Lubomirski**, *Ermida* [w:] *Dramaty staropolskie. Antologia*, t. 4, opr. J. Lewański, Warszawa 1961-1963 (lub inne wydanie).
37. *Helikon sarmacki*, BN I 259 lub *Poeci polskiego baroku*, oprac. J. Sokołowska, Warszawa 1965, lub *I w odmianach czasu smak jest. Antologia poezji polskiego baroku*, oprac. J. Sokołowska, Warszawa 1991 (z tych pozycji: **S. Twardowski**, **K. Twardowski**, **S. Grabowiecki**, **D. Naborowski**, **S. H. Lubomirski**, **Ł. Baranowicz**, **Z.**

Morsztyn, Ł. Opaliński, W. Kochowski, K. Miaskowski, T. Prokopowicz,
J. Gawiński).

Literatura powszechna:

38. **F. Petrarca**, *Sonety*, wybrane listy [w:] tegoż, *Wybór pism*, BN II 206 (lub z innego wydania)
39. **Erazm z Rotterdamu**, *Pochwała głupoty* [wybrany fragment], 2 wybrane listy [w:] tegoż *Wybór pism*, BN II 231
40. **T. Tasso**, *Gofred*, przeł. P. Kochanowski (pieśni I-II, XII, XVI i XX)
41. *Arcydzieła francuskiego średniowiecza*, oprac. M. Żurowski, Warszawa 1968 (tu: *Pieśń o Rolandzie; Dzieje Tristana i Izoldy; F. Villon, Wielki testament*) lub inne wydanie tych tekstów
42. **G. Bocaccio**, *Dekameron* (10 nowel)
43. **Dante Alighieri**, *Boska komedia*, przeł. K. Morawski (tu: *Piekło* – całość, po 1 wybranej pieśni z *Czyśćca* i *Raju*)
44. **J. Milton**, *Raj utracony*, przeł. M. Słomczyński
45. **P. Corneille**, *Cyd*, przeł. J. A. Morsztyn
46. **Molière**, *Tartufe, Mizantrop, Skąpiec*, [w:] tegoż, *Wybór komedii*, przeł. B. Korzeniowski, Wrocław 2001 lub inne wydanie.
47. **M. Cervantes**, *Przemysłny szlachcic Don Kichote z Manczy*, przeł. A. L. Czerny i Z. Czerny
48. **W. Shakespeare**, *Burza, Makbet, Hamlet, Sen nocy letniej* (przekł. M. Słomczyńskiego lub S. Barańczaka)
49. **J. B. Racine**, *Fedra*, przeł. A. Międzyrzecki, [w:] tegoż, *Andromacha, Berenika, Fedra*, oprac. B. Sosień, Wrocław 1997, BN I 242

C. TEKSTY NADOBOWIĄZKOWE

Uwaga: Studenci studiów I stopnia (licencjackich) wybierają sobie z tego zestawienia pięć dowolnych, interesujących każdego szczególnie lektur. Podany spis lektur nadobowiązkowych służy poza tym do zbudowania indywidualnego zestawu lektur dla studentów studiów uzupełniających (magisterskich), którzy wybrali seminarium z literatury staropolskiej (literatury dawnej) i którzy muszą zdać dodatkowy eg-

zamin uzupełniający. Zakres tego egzaminu określa się indywidualnie dla każdego studenta studiów uzupełniających II stopnia (magisterskich) w zależności od poziomu kursu literatury staropolskiej i powszechnej (od starożytności do Baroku) zaliczonego w ramach studiów licencjackich w macierzystej wyższej szkole zawodowej. Ocenę w tej kwestii przeprowadza oraz decyzję co do zakresu egzaminu uzupełniającego podejmuje prowadzący kurs uzupełniający w porozumieniu z kierownikiem seminarium oraz z kierownikiem Katedry Historii Literatury Staropolskiej WP UJ.

I. Traditio hebraica:

1. Biblia

Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie polskim Jakuba Wujka, Lublin 1985.

Psalterz Dawidów w przekładzie ks. Jakuba Wujka z 1594 roku, Lublin 1985.

Księga Psalmów, przeł. Cz. Miłosz, Lublin 1982.

Ewangelia św. Marka; Apokalipsa, przeł. Cz. Miłosz, Lublin 1989.

Ewangelia według św. Marka. Przekład ekumeniczny, Warszawa 1993.

2. Apokryf – misterium – dramat biblijny

Cały świat nie pomieściłby ksiąg. Staropolskie opowieści i przekazy apokryficzne, oprac. M. Adamczyk, W.R. Rzepka, W. Wydra, Warszawa–Poznań 1996 (tu: Mikołaj z Wilkowiecka, *Historyja o świętej Annie*; Baltazar Opeć, *Żywot Pana Jezu Krysta; Sprawa chędogo o męce Pana Chrystusowej; Ewangelia Nikodema; Wizja św. Pawła*).

Dramaty staropolskie. Antologia, opr. J. Lewański, t. 2: *Polski dramat humanistyczny. Misteria*, Warszawa 1959.

Historyja o chwalebnym Zmartwychwstaniu Pańskim, BN I 201.

II. Traditio pagana: pojęcie poezji i poetyki; pojęcie prozy retorycznej i retoryki. Antyczne odmiany wiersza, formy i gatunki liryki, epiki i dramatu

1. Epika starożytna

Horacy, *Listy poetyckie*, (w:) **tegoż**, *Wybór poezji*, BN II 25.

2. Dramat i teatr starożytny. Tragedia i komedia

Arystofanes, *Trzy komedie*, BN II 197.

Plaut, *Żołnierz Samochwał*, BN II 53.

Seneka, *Fedra*, przeł. A. Świderkówna, BN II 118.

3. Liryka starożytna

Liryka starożytnej Grecji, BN II 92.

Teokryt, *Sielanki*, przeł. A. Sandauer, Warszawa 1981.

Katullus, *Poezje*, BN II 105.

Wergiliusz, *Bukoliki i Georgiki*, BN II 83 (wybór).

3. Proza starożytna

Arystoteles, *Retoryka. Poetyka*, przeł. H. Podbielski, Warszawa 1988.

Platon, *Fedon*, (w:) **tegoż**, *Uczta, Eutyfron, Obrona Sokratesa, Kriton, Fedon*, przeł. i opr. W. Witwicki, Warszawa 1984.

Tacyt, *Roczniki*, przeł. i opr. S. Hammer, BN II 82.

Cycero, *Pro Archia poeta*, (w:) **tegoż**, *Mowy wybrane*, przeł. i opr. J. Mrukówna, D. Turkowska i S. Kołodziejczyk, Warszawa 1960.

Cycero, *Rozmowy tuskulańskie*, ks. 1, (w:) **tegoż**, *Pisma filozoficzne*, przeł. W. Kornatowski, J. Śmigaj, Z. Czerniakowa, opr. K. Leśniak, t. 1-4, Warszawa 1960-1963.

Cycero, *Wybór listów*, BN II 130.

Cezar, *Wojna galijska*, BN II 186 (ks. I-II).

Rzymska krytyka i teoria literatury, BN II 207 (wybór).

Marek Aureliusz, *Rozmyślenia*, przeł. M. Reiter, opr. K. Leśniak, Warszawa 1984.

III. Tradycja chrześcijańska – Nowy Testament. Patrologia grecka i łacińska. Hagio- grafia. Hymn ambrożyński. Sekwencja. Średniowieczna liryka religijna i świecka w kulturze polskiej (łacińsko- i polskojęzyczna)

Teksty polskie

Bogurodzica, opr. J. Woronczak, E. Ostrowska i H. Feicht, Wrocław 1962.

Toć jest dziwne a nowe. Antologia literatury polskiego średniowiecza, opr. A. Jelicz, Warszawa 1987 (Hymn do św. Stanisława; sekwencje; teksty hagiograficzne).

Polskie pieśni pasyjne. Średniowiecze i wiek XVI, red. J. Nowak-Dłużewski, t. 1-2, Warszawa 1977 (tylko t. 1).

Teksty z literatury powszechnej

Prudencjusz, *Poezje*, przeł. M. Brożek, Warszawa 1987.

Muza chrześcijańska, t. 2: *Poezja łacińska starożytna i średniowieczna*, opr. M. Starowieyski, Kraków 1992 (św. Ambroży; Anonim, *Veni Creator*; Tutilo z Sankt Gallen, *Kyrie*; Jacopone da Todi, *Stabat Mater Dolorosa*; Pierre Abelard; św. Hildegarda z Bingen; Archipoeta, *Spowiedź*; św. Tomasz z Akwinu; św. Bonawentura; Egzorcyzmy).

Brewiarz miłości. Antologia liryki prowansalskiej, BN II 137.

IV. Epika średniowieczna (epos, romans rycerski). Poezja narracyjna. Legenda wierszowana. Satyra średniowieczna

1. Teksty polskie

Polskie wierszowane legendy średniowieczne, opr. S. Vrtel-Wierczyński, Wrocław 1962, Biblioteka Pisarzy Polskich, seria A, nr 2.

2. Teksty z literatury powszechnej

Geoffrey Chaucer, *Opowieści kanterberyjskie*, BN II 138.

Pieśń o Nibelungach, przeł. i opr. A. Lam, Warszawa 1996.

V. Proza średniowieczna – ars dictandi. Kronika. Kazanie. Egzemplum. Psalterz. List. Wyznania

1. Teksty polskie

Wincenty zw. Kadłubkiem, *Kronika polska*, BN I 277.

Jan Długosz, *Roczniki czyli Kroniki sławnego Królestwa Polskiego*, red. J. Dąbrowski, Warszawa 1960 (wybór).

By czas nie zaćmił i niepamięć. Wybór kronik średniowiecznych, opr. A. Jelicz, Warszawa 1979.

2. Teksty z literatury powszechnej

Pierre Abelard, *Historia moich niedoli i inne listy*, tł. i opr. L. Joachimowicz, Warszawa 1993.

Kwiatki św. Franciszka z Asyżu, tł. L. Staff, Warszawa 1978.

VI. Liryka renesansowa – polska (łacińsko- i polskojęzyczna) oraz europejska. Oda. Elegia. Pieśń. Fraszka liryczna. Parafraza psalmu. Tren. Sonet

1. Teksty polskie

Antologia poezji łacińskiej w Polsce. Renesans, opr. I. Lewandowski, Poznań 1996.

Najstarsza poezja polsko-łacińska, BN I 141.

Jan Dantyszek, *Pieśni*, przeł. A. Kamieńska, Olsztyn 1987.

Klemens Janicki, *Poezje wybrane*, przeł. Z. Kubiak, Warszawa 1975.

Jan Kochanowski, *Dzieła łacińskie*, (w:) **tegoż**, *Dzieła wszystkie*, t. 3, wyd. pomnikowe, Warszawa 1884.

Patrząc na rozmaite świata tego sprawy. Antologia polskiej poezji renesansowej, opr. J. Sokołowska, Warszawa 1984 (Stanisław Kleryka; Jan Kleryka; Anonim Protestant).

2. Teksty z literatury powszechnej

Pierre Ronsard, *Poezje*, przeł. L. Staff (i in.), opr. A. Sandauer, Warszawa 1956.

VII. Epika renesansowa w Polsce (łacińsko- i polskojęzyczna) oraz Europie. Poemat. Satyra dialogowa. Epigramat satyryczny

1. Teksty polskie

Biernat z Lublina, *Żywot Ezopa Fryga*, wstęp S. Grzeszczuk, opr. J.S. Gruchała, Kraków 1997.

Sebastian F. Klonowic, *Flis*, opr. A. Karpiński, Warszawa 1983.

Sebastian F. Klonowic, *Roxolania. Roksolania*, przekł. M. Mejer, Warszawa 1996.

2. Teksty z literatury powszechnej

Ludovico Ariosto, *Orland szalony*, BN II 150.

VIII. Dramat XVI w. w Polsce

Mikołaj Rej, *Żywot Józefa; Kupiec*, (w:) **tegoż**, *Pisma wierszem*, BN I 151.

George Buchanan, *Jan Zawicki, Jeftes*, (w:) **Dramaty staropolskie**, opr. J. Lewański, Warszawa 1959, t. 2. lub: **Łukasz Górnicki**, *Troas*, (w:) **tegoż**, *Wybór pism*, t. 1, opr. R. Pollak, Warszawa 1961.

Teatr polskiego renesansu. Antologia, opr. J. Lewański, Warszawa 1988.

IX. Proza renesansowa w Polsce (łacińsko- i polskojęzyczna) i Europie. Historiografia. Biografistyka. Postyllografia. Literatura filozoficzno-polityczna. Proza dydaktyczno-parenetyczna i fabularna. List. Apoftegmat

1. Teksty polskie

Fontes Neolatini. Materiały źródłowe do renesansowej prozy nowołacińskiej w Polsce (XV-XVI w.), opr. A. Gorzkowski, Kraków 1999 (wybór).

Literatura ariańska w Polsce XVI wieku, opr. L. Szczucki i J. Tazbir, Warszawa 1959.

Dawna facecja polska, opr. J. Krzyżanowski i K. Żukowska-Bilip, Warszawa 1960.

Jan Kochanowski, *Proza*, (w:) **tegoż**, *Dzieła wszystkie. Wydanie sejmowe*, t. 5, Wrocław 1998.

Stanisław Orzechowski, *Dyalog albo rozmowa około egzekucji Polskiej Korony – dyalog pierwszy i wtóry*, (w:) **tegoż**, *Wybór pism*, BN I 210.

Wybór mów staropolskich, BN I 175.

Marcin Kromer, *Polska czyli o położeniu, ludności, obyczajach, urządach i sprawach publicznych Królestwa Polskiego...*, przeł. S. Kazikowski, Olsztyn 1984.

Jan Ursinus, *Modus epistolandi. O sposobie pisania listów*, Biblioteka Pisarzy Polskich, seria B, nr 7 (wybór).

2. Teksty z literatury powszechnej

Giovanni Boccaccio, *Dekameron*, przeł. E. Boyé, Warszawa 1984.

Niccolo Machiavelli, *Księżę*, BN II 159.

François Rabelais, *Gargantua i Pantagruel*, przeł. T. Żeleński (Boy), t. 1-2, Warszawa 1988 (wybór).

Michel de Montaigne, *Próby*, przeł. T. Żeleński (Boy), t. 1-3, Warszawa 1985 (wybór).

Erazm z Rotterdamu, *Adagia*, BN II 172 (5 wybranych adagiów).

Erazm z Rotterdamu, *Trzy rozprawy*, przeł. J. Domański, Warszawa 1960 (lub wyd. nast.).

Tomasz Morus, *Utopia*, przeł. K. Abgarowicz, Lublin 1993.

Poetyka okresu renesansu, BN II 205 (Konrad Celtis; Marco Girolamo Vida; Julius Caesar Scaliger; Torquato Tasso; Jacobus Pontanus).

Ignacy Loyola, *Ćwiczenia duchowne*, przeł. M. Bednarz, Kraków 1993.

X. Liryka polska (łacińsko- i polskojęzyczna) oraz europejska w XVII w.

1. Teksty polskie

Antologia literatury sowizdrzalskiej XVI i XVII wieku, oprac. i wstęp S. Grzeszczuk, wyd. 2. zmien., BN I 186

Helikon sarmacki, BN I 259 (wybór).

Poeci polskiego baroku, opr. J. Sokołowska i K. Żukowska, t. 1-2, Warszawa 1965 lub: *I w odmianach czasu smak jest. Antologia poezji epoki baroku*, opr. J. Sokołowska, Warszawa 1991.

Wysoki umysł w dolnych rzeczach zawikłany. Antologia polskiej poezji metafizycznej epoki baroku, opr. K. Mrowcewicz, Warszawa 1993 (Sebastian Grabowiecki; Olbrycht Karmanowski; Stanisław Herakliusz Lubomirski).

Józef Baka, *Poezje*, opr. A. Czyż i A. Nawarecki, Warszawa 1986.

Elżbieta Drużbacka, *Poezje wybrane*, Kraków 2002.

Sebastian Grabowiecki, *Rymy duchowne*, wyd. K. Mrowcewicz, Warszawa 1996.

Aleksander Teodor Lacki, *Pobożne pragnienia*, wyd. K. Mrowcewicz, Warszawa 1997.

Stanisław Herakliusz Lubomirski, *Poezje zebrane*, t. 1-2, opr. A. Karpiński, Warszawa 1995 (wybór).

Kasper Miaskowski, *Zbiór rytmów*, opr. A. Nowicka-Jeżowa, Warszawa 1995.

Hieronim Morsztyn, *Sumariusz wierszów*, opr. M. Malicki, Wrocław 1990.

Zbigniew Morsztyn, *Wybór wierszy*, BN I 215.

Abraham Roźniatowski, *Pamiętka krwawej ofiary Pana Zbawiciela Naszego Jezusa Chrystusa*, wyd. J. Gruchała, Warszawa 2003.

Maciej Kazimierz Sarbiewski, *Epigrammatum liber. Księga epigramatów*, wyd. i przekł. M. Piskała i D. Sutkowska, Warszawa 2003.

Maciej Kazimierz Sarbiewski, *Liryki*, opr. M. Korolko i J. Okoń, Warszawa 1980 (wybór).

Kasper Twardowski, *Lekcje Kupidynowe*, Warszawa 1997.

Józef Bartłomiej Zimorowic, *Sielanki nowe ruskie*, BN I 287.

2. Teksty z literatury powszechnej

William Szekspir, *Sonety*, przeł. M. Słomczyński, Kraków 1988 (wybór).

Antologia angielskiej poezji metafizycznej XVII stulecia, opr. S. Barańczak, Warszawa 1991.

Antologia poezji francuskiej, t. 2, *Od Malherbe'a do Chéniera*, oprac. J. Lisowski, Warszawa 2001.

XI. Epika XVII w. wierszowany Epos. Poemat. Satyra. Romans

1. Teksty polskie

Antologia literatury sowiżdrzalskiej XVI i XVII wieku, BN I 186.

Elżbieta Drużbacka, *Wybór poezji*, oprac. J. Niedźwiedź, Kraków 2001.

Adam Korczyński, *Wizerunek złocistej przyjaźni zdrady*, wyd. R. Grześkowiak, Warszawa 2000.

Samuel Twardowski ze Skrzypny, *Nadobna Paskwalina*, BN I 87.

Samuel Twardowski ze Skrzypny, *Wybór poezji*, wstęp i oprac. J. Niedźwiedź, Poznań 2002.

2. Teksty z literatury powszechnej

Giambattista Marino, *Adon*, Rzym-Warszawa 1993 (wybór).

**XII. Proza polska (łacińsko- i polskojęzyczna) oraz europejska w XVII w.
Pamiętnik. List. Esej. „Facecja”. Kazanie. Traktat. Powieść**

1. Teksty polskie

Maciej Kazimierz Sarbiewski, *O poezji doskonałej, czyli Wergiliusz i Homer*, przeł. M. Plezia, opr. S. Skimina, Wrocław 1954, Biblioteka Pisarzy Polskich, seria B, nr 4.

Andrzej Maksymilian Fredro, *Przysłowia mów potocznych*, opr. L. Kukulski, Warszawa 1980 (wybór).

Andrzej Maksymilian Fredro, *Monita politico-moralia. Przestrogi polityczno-obyczajowe*, wyd. E. J. Głębicka i E. Lasocińska, Warszawa 1999.

Jędrzej Kitowicz, *Opis obyczajów za panowania Augusta III*, BN I 88.

Stanisław Herakliusz Lubomirski, *Rozmowy Artaksesa i Ewandra* [w:] **tegoż**, *Wybór pism*, BN I 145.

Myśl ariańska w Polsce XVII wieku. Antologia tekstów, opr. Z. Ogonowski, Wrocław 1991 (Samuel Przykowski; Jan Ludwik Wolzogen; Andrzej Wiszowaty).

2. Teksty z literatury powszechnej

Blaise Pascal, *Myśli*, przeł. T. Żeleński (Boy), Warszawa 1989 (wybór).

René Descartes, *Rozprawa o metodzie*, Warszawa 1988.

François de La Rochefoucauld, *Maksymy i rozważania moralne*, przeł. T. Żeleński (Boy), Warszawa 1977.

M. de La Fayette, *Księżna de Clèves*, przekł. T. Żeleński-Boy

XIII. Dramat w Europie w XVI-XVII w.

Pedro Calderón, *Życie snem*, BN II 102.

Podręczniki i opracowania

Biblia

- K. Bukowski**, *Biblia a literatura polska. Antologia*, Warszawa 1990.
- D. Forstner**, *Świat symboliki chrześcijańskiej*, przeł. i opr. W. Zakrzewska, P. Pachciarek, R. Turzyński, Warszawa 1990.
- W. Harrington**, *Klucz do Biblii*, przeł. J. Marzęcki, Warszawa 1984 (lub wyd. nast.).
- M. Kossowska**, *Biblia w języku polskim*, t. 1-2, Poznań 1968-1969.
- M. Lurker**, *Słownik obrazów i symboli biblijnych*, przeł. K. Romaniuk, Poznań 1989.
- A. Świderkówna**, *Rozmowy o Biblii*, Warszawa 1995.
- S. Wielgus**, *Badania nad Biblią w starożytności i w średniowieczu*, Lublin 1990.

Literatura antyczna

A. Podręczniki

- M. Brożek**, *Historia literatury łacińskiej w starożytności. Zarys*, Wrocław 1969.
- M. Cytowska, H. Szelest**, *Literatura grecka i rzymska w zarysie*, Warszawa, 1985.

B. Opracowania

- K. Kumaniecki, J. Mańkowski**, *Homer*, Warszawa 1974.
- J. Parandowski**, *Mitologia. Wierzenia i podania Greków i Rzymian* (wyd. dowolne).
- R. Graves**, *Mity greckie* (wyd. dowolne).
- T. Sinko**, *Antyk w literaturze polskiej. Prace komparatystyczne*, opr. T. Bieńkowski, wstęp S. Stabryła, Warszawa 1988.
- J. de Romily**, *Tragedia grecka*, Warszawa 1994.
- T. Zieliński**, *Świat antyczny*, t. 1-4, opr. A. Krawczuk, Katowice 1989.

Literatura średniowieczna

- M. Adamczyk**, *Biblijno-apokryficzne narracje staropolskie końca XVI wieku*, Poznań 1980.
- Ph. Aries**, *Człowiek i śmierć*, Warszawa 1989.
- S. Awierincew**, *Na skrzyżowaniu tradycji. Szkic o literaturze wczesnobizantyjskiej*,

- Warszawa 1988.
- M. Bachtin**, *Twórczość Franciszka Rabelais'go a kultura średniowiecza i renesansu*, Kraków 1975.
- A. Brückner**, *Dzieje kultury polskiej w zarysie*, Warszawa 1957 lub reprint (szczególnie: t. 1, rozdz. XII-XIV).
- E. R. Curtius**, *Literatura europejska i łacińskie średniowiecze*, przeł. i opr. A. Borowski, Kraków 1997, II wyd. Kraków 2005.
- Człowiek Średniowiecza*, pod red. J. Le Goffa, Warszawa-Gdańsk 1996.
- U. Eco**, *Sztuka i piękno w średniowieczu*, Kraków 1997.
- M. Gębarowicz**, *Psalterz floriański i jego geneza*, Wrocław 1965.
- A. Guriewicz**, *Kategorie kultury średniowiecznej*, Warszawa 1976.
- J. Huizinga**, *Jesień średniowiecza*, Warszawa 1961 (lub wyd. nast.).
- A. Kocowski**, *Drzeworytowe książki średniowiecza*, Wrocław 1974.
- J. Le Goff**, *Kultura średniowiecznej Europy*, Warszawa 1970 (wybór).
- Lektury polonistyczne*, seria 1: *Średniowiecze – Renesans – Barok*, t. 1-3, Kraków 1996-1999.
- C. S. Lewis**, *Odrzucony obraz. Wprowadzenie do literatury średniowiecznej i renesansowej*, Warszawa 1995.
- Literatura i kultura późnego średniowiecza w Polsce*, opr. T. Michałowska, Warszawa 1993.
- M. Plezia**, *Kronika Galla na tle historiografii XII wieku*, Kraków 1947.
- Pogranicza i kontrasty literatury polskiego średniowiecza*, opr. T. Michałowska, Wrocław 1989.
- J. Ptaśnik**, *Kultura wieków średnich*, Warszawa 1959 (wyd. 2).
- D. de Rougemont**, *Miłość a świat kultury zachodniej*, Warszawa 1968.
- P. Salwa, K. Żaboklicki**, *Historia literatury włoskiej*, t. 1, Warszawa 1998.
- H. Samsonowicz**, *Dziedzictwo średniowiecza. Mity i rzeczywistość*, Wrocław 1991.
- M. Włodarski**, *Ars moriendi w literaturze polskiej XV i XVI w.*, Kraków 1987.
- J. Woronczak**, *Studia o literaturze średniowiecza i renesansu*, Wrocław 1993.

Literatura Renesansu

- J. Abramowska**, *Ład i Fortuna. O tragedii renesansowej w Polsce*, Wrocław 1974.
- C. Backvis**, *Szkice o kulturze staropolskiej*, opr. A. Biernacki, Warszawa 1975 (wybór; szczególnie studia o Mikołaju z Hussowa i Andrzeju Krzyckim).
- H. Barycz**, *Historia Uniwersytetu Jagiellońskiego w epoce humanizmu*, Kraków 1935.

- T. Bieńkowski**, *Antyk w literaturze staropolskiej (1450-1750)*, Wrocław 1976.
- A. Borowski**, *Pojęcie i problem „renesansu północnego”...*, Kraków 1987.
- M. Brahmer**, *Petrarkizm w poezji polskiej XVI wieku*, Kraków 1927.
- J. Budzyński**, *Horacjanizm w liryce polsko-łacińskiej renesansu i baroku*, Wrocław 1985.
- J. Burckhardt**, *Kultura odrodzenia we Włoszech*, wyd. dowolne (rozdz. III i IV).
- E. Buszewiczowa**, *Cracovia in litteris*, Kraków 1998.
- E. Buszewicz**, *Sarmacki Horacy i jego liryka*, Kraków 2006.
- Cracovia litterarum. Kultura umysłowo-literacka Krakowa i Małopolski w dobie renesansu**, Kraków 1991.
- J. Czerkowski**, *Humanizm i scholastyka. Studia z dziejów kultury filozoficznej w Polsce w XVI i XVII wieku*, Lublin 1992.
- J. Delumeau**, *Cywilizacja Odrodzenia*, Warszawa 1993.
- J. Delumeau**, *Strach w kulturze Zachodu XVI-XVIII w.*, Warszawa 1986.
- J. Domański**, *Początki humanizmu*, Wrocław 1982.
- C. Garin**, *Filozofia Odrodzenia we Włoszech*, Warszawa 1969.
- Z. Głombiowska**, *Łacińska i polska muza Jana Kochanowskiego*, Warszawa 1988.
- Humanizm i reformacja w Polsce*, opr. I. Chrzanowski, S. Kot, Lwów 1927.
- Jan Kochanowski i epoka renesansu*, opr. T. Michałowska, Warszawa 1984.
- Jan Kochanowski. Interpretacje*, opr. J. Błoński, Kraków 1989.
- Kochanowski. Z dziejów badań i recepcji twórczości*, opr. M. Korolko, Warszawa 1980.
- A. Gorzkowski**, *Paweł z Krosna (ok. 1465-1517). Humanistyczne peregrynacje krowskiego profesora*, Kraków 2000.
- A. Gorzkowski**, *Bene atque ornate. Twórczość łacińska Jana Kochanowskiego w świetle lektury retorycznej*, Kraków 2004.
- M. Korolko**, *O prozie „Kazań sejmowych” Piotra Skargi*, Warszawa 1971.
- J. Kotarska**, *Erotyk staropolski. Inspiracje i odmiany*, Wrocław 1980.
- E. Kotarski**, *Dziedzictwo i tradycja. Szkice o literaturze staropolskiej*, Gdańsk 1990.
- P. O. Kristeller**, *Humanizm i filozofia. Cztery studia*, Warszawa 1985.
- J. Krzyżanowski**, *Romans polski wieku XVI*, Warszawa 1962 (wyd. 2).
- Z. Kubiak**, *Przestrzeń dzieł wiecznych*, Kraków 1993 (tu: *Polska śródziemnomorska*).
- J.Z. Lichański**, *Lukasz Górnicki. Sarmacki Castiglione*, Warszawa 1998.
- Literatura staropolska i jej związki europejskie*, opr. J. Pelc, Wrocław 1973.
- Literatura staropolska w kontekście europejskim*, opr. J. Ślaski i T. Michałowska,

- Wrocław 1978.
- Z. Łempicki**, *Renesans, oświecenie, romantyzm*, (w:) **tegoż**, *Wybór pism*, t. 1, Warszawa 1966.
- J. Magnuszewski**, *Literatura polska w kręgu literatur słowiańskich*, Wrocław 1993.
- T. Michałowska**, *Poetyka i poezja. Studia i szkice staropolskie*, Warszawa 1982.
- T. Michałowska**, *Staropolska teoria genologiczna*, Wrocław 1974.
- K. Mrowcewicz**, *Czemu wolność mamy? Antynomie wolności w poezji Jana Kochanowskiego i Mikołaja Sępa-Szarzyńskiego*, Wrocław 1987.
- Z. Nowak**, *Jan Dantyszek. Portret renesansowego humanisty*, Gdańsk 1982.
- A. Nowicka-Jeżowa**, *Pieśni czasu śmierci. Studium z historii duchowości XVI-XVIII wieku*, Lublin 1992.
- B. Otwinowska**, *Język – naród – kultura. Motywy i antecedencje renesansowej myśli o języku*, Wrocław 1974.
- J. Pelc**, *Europejskość i polskość literatury naszego renesansu*, Warszawa 1984.
- J. Pelc**, *Jan Kochanowski. Szczyt renesansu w literaturze polskiej*, Warszawa 1987.
- J. Pelc**, *Literatura renesansu w Polsce*, Warszawa 1994.
- Problemy literatury staropolskiej*, seria I-III, opr. J. Pelc, Wrocław 1972-1978.
- P. Salwa, K. Żaboklicki**, *Historia literatury włoskiej*, t. 1, Warszawa 1998.
- E. Sarnowska-Temierusz, T. Kostkiewiczowa**, *Krytyka literacka w Polsce XVI i XVII wieku oraz w epoce oświecenia*, Wrocław 1990.
- Słownik sarmatyzmu*, red. A. Borowski, Kraków 2001.
- Studia nad arianizmem*, opr. L. Chmaj, Warszawa 1959.
- Studia porównawcze o literaturze staropolskiej*, opr. T. Michałowska i J. Ślaski, Wrocław 1980.
- Z. Szymdtowa**, *O Erazmie i Reju*, Warszawa 1972.
- J. Ślaski**, *Wokół literatury włoskiej, węgierskiej i polskiej w epoce renesansu. Szkice komparatystyczne*, Warszawa 1991.
- S. Swieżawski**, *Między średniowieczem a czasami nowymi. Sylwetki myślicieli XV wieku*, Warszawa 1983.
- Słownik sarmatyzmu. Pojęcia, idee, symbole*, pod red. A. Borowskiego, Kraków 2001.
- T. Ulewicz**, *Sarmacja. Studium z problematyki słowiańskiej XV i XVI w.*, Kraków 1950.
- T. Ulewicz**, *Wśród impresorów krakowskich doby renesansu*, Kraków 1977.
- T. Ulewicz**, *Iter Romano-Italicum Polonorum. O związkach polsko-włoskich w średniowieczu i renesansie*, Kraków 2000.
- W. Ullmann**, *Średniowieczne korzenie renesansowego humanizmu*, Łódź 1985.
- G. Urban-Godziek**, *Elegia renesansowa. Przemiany gatunku w Polsce i w Europie*,

Kraków 2005.

W. Walecki, *Twórczość łacińska Jana Kochanowskiego*, Wrocław 1978.

W. Weintraub, *Rzecz czarnoleska*, Kraków 1977.

S. Zabłocki, *Od prerenesansu do oświecenia. Z dziejów inspiracji klasycznych w literaturze polskiej*, Warszawa 1976.

Literatura Baroku

A. Angyal, *Świat słowiańskiego baroku*, Warszawa 1971.

J. Białostocki, *Barok – styl, epoka, postawa*, (w:) **tegoż**, *Pięć wieków myśli o sztuce*, Warszawa 1976.

J. Błoński, *Mikołaj Sep-Szarzyński a początki polskiego baroku*, Kraków 1967.

A. Brückner, *Mikołaj Rej. Człowiek i dzieło*, Lwów 1922.

T. Chrzanowski, *Wędrówki po Sarmacji europejskiej*, Kraków 1988.

A. Czyż, *Ja i Bóg. Poezja metafizyczna późnego baroku*, Wrocław 1988.

M. Eustachiewicz, **W. Majewski**, *Nad lirykami Wespazjana Kochowskiego*, Wrocław 1986.

J. K. Goliński, *Vanitas. O marności w literaturze i kulturze dawnej*, Warszawa 1996.

S. Graciotti, *Na drodze do Arkadii. Od Stanisława Herakliusza Lubomirskiego do Elżbiety Drużbackiej*, (w:) **Od Renesansu do Oświecenia**, t. 2, Warszawa 1991.

S. Grzeszczuk, *Błażeńskie zwierciadło. Rzecz o humorystyce sowizdrzalskiej XVI i XVII wieku*, Kraków 1970.

S. Grzeszczuk, *W stronę Kochanowskiego. Studia, charakterystyki, interpretacje*, Katowice 1981.

L. Kamykowski, *Kasper Twardowski. Studium z epoki baroku*, Kraków 1939.

A. Karpiński, *Staropolska poezja ideałów ziemiańskich*, Wrocław 1983.

Literatura polskiego baroku w kręgu idei, red. A. Nowicka-Jeżowa, M. Hanusiewicz, A. Karpiński, Lublin 1995.

A. Litwornia, *Sebastian Grabowiecki (ok. 1543-1607). Zarys monograficzny*, Wrocław 1976.

J. Niedźwiedź, *Nieśmiertelne teatra sławy. Teoria i praktyka twórczości panegirycznej na Litwie w XVII-XVIII w.*, Kraków 2003.

S. Nieznanowski, *Studia i wizerunki*, Warszawa 1989.

J. Pelc, *Barok – epoka przeciwieństw*, Warszawa 1993.

J. Pelc, *Obraz – słowo – znak. Studium o emblematkach w literaturze staropolskiej*, Wro-

ław 1973.

- J. Pelc**, *Zbigniew Morsztyn na tle poezji polskiej XVII wieku*, Warszawa 1973.
- R. Pollak**, „*Goffred*” *Tassa – Kochanowskiego*, Wrocław 1973.
- R. Pollak**, *Wśród literatów staropolskich*, Warszawa 1966.
- M. Prejs**, *Poezja późnego baroku. Główne kierunki przemian*, Warszawa 1989.
- Przełom wieków XVI i XVII w literaturze i kulturze polskiej*, pod. red. B. Otwinowskiej i J. Pelca, Wrocław 1984.
- Retoryka a literatura*, pod. red. B. Otwinowskiej, Wrocław 1984.
- P. Salwa, K. Żaboklicki**, *Historia literatury włoskiej*, t. 1, Warszawa 1998.
- J. Sokołowska**, *Dwie nieskończoności. Szkice o literaturze barokowej Europy*, Warszawa 1978.
- J. Sokołowska**, *Spory o barok. W poszukiwaniu modelu epoki*, Warszawa 1971.
- K. Stawecka**, *Maciej Kazimierz Sarbiewski – prozaik i poeta*, Lublin 1989.
- W kregu „Gofreda” i „Orlanda”*, pod. red. T. Ulewicza, Wrocław 1970

Kraków, 12 lipca 2006 r.

Kierownik Katedry
Historii Literatury Staropolskiej
Wydział Polonistyki
Uniwersytet Jagiellońskiego

Prof. dr hab. Andrzej Borowski